

Godkjente plantevernmidler i veksthuskulturer, 22/4, 2104

Annichen Smith Eriksen

Endringer siden siste oppdatering 12/12, 2013 er skrevet inn med rød skrift.

Mattilsynet har kontrollert ute i gartneriene for å se om plantevernmidlene brukes på lovlig måte. De tar plantepøver og sjekker sprøytejournaler og giftskap. Midler som har "gått ut på dato" og ikke lenger er tillatt brukt, skal leveres inn til destruksjon.

Registrerings nummer

Registreringsnummeret på etiketten viser hvilken "utgave" dette plantevernmidlet har.

Sjekk derfor om du har en godkjent versjon av plantevernmidlet.

Selv om middelet er godkjent, så kan du ha stående en "gammel" utgave som ikke er lov å bruke fordi det er skjedd endringer i teksten på etiketten. Hvis det er endret kjemisk innhold for de nye registreringsnumrene av middelet, må det gamle middelet returneres importør eller leveres til destruksjon. Hvis innhold av kjemisk stoff er det samme, kan du bare skrive ut ny etikett med nytt reg.nr. (hentes fra www.mattilsynet.no) og bruke gammel flaske med ny etikett.

Det er her tatt med de skadegjørere som er nevnt under bruksområde pryddplanter, tomat, agurk, paprika, salat, krydderurter og jordbær i veksthus. For enkelte midler kan det stå på etiketten at middelet også har virkning mot andre skadegjørere, men at denne bruken ikke er godkjent i pryddplanter og grønnsaker i veksthus.

Listen over plantevernmidlene er hentet fra hjemmesiden til Mattilsynet: www.mattilsynet.no. Det er bare tatt med plantevernmidler for **yrkesdyrkere**. Hobbymidler er ikke nevnt i disse tabellene.

I tabellen for skadedyrmidler er handelspreparatene sortert etter kjemisk middelgruppe. For å redusere fare for dårlig virkning på grunn av resistens, er det viktig å veksle mellom midler fra ulike kjemiske middelgrupper.

Foto: A. Smith Eriksen.

UT

Perfektion, Apollo 50 SC og Nissorun er gått ut og er lov å bruke ut 2014.

INN

Movento (spirotetramat) er godkjent mot bladlus, mellus og trips i agurk, tomat, paprika og salat i veksthus. Middelet kommer i salg til våren 2014.

Vertimec (abamectrin) har fått ny etikett med reg.nr. 2010.21.13 der det er en bruksutvidelse til bruk mot veksthusmellus og bomullsmellus i prydplanter i veksthus.

Envidor (spirodiklofen) har fått ny etikett med reg.nr. 2011.5.14 der det er en bruksutvidelse til bruk mot spinnmidd, bladmidd og dvergmidd i prydplanter i veksthus og mot bladmidd i jordbær i veksthus.

”OFF-LABEL”. Følgende plantevernmidler er godkjent med off-label etikett:

Middel	Kultur	Skadedyr	Behandlingsfrist
Confidor	Salat i veksthus	Bladlus	14 dager
Cerone	Hyasinter og Narsisser i potte i veksthus	vekstregulering	-
Scala	Prydplanter på friland	Gråskimmel og skurv	-
Signum	Prydplanter på friland	Bladflekksopper, gråskimmel og meldugg.	-
Floramite	Bringebær og	spinnmidd	3 dager
Pirimor	bjørnebær i veksthus	bladlus	Før kartdanning

Off-label bruk av Cerone, Confidor, Scala og Signum er godkjent for medlemmer i NGF, NLR Veksthus, NLR Viken og Rennesøy Forsøksring veksthusrådgivning (NRL Rogaland). Ta kontakt med Sidsel Bøckmann i NGF, (tlf. 23159357, e-post sidseleb@gartnerforbundet.no) for skjema og tilleggs etikett.

Off-label bruk av Floramite og Pirimor er godkjent for medlemmer i NLR (Norsk Landbruks Rådgivning). Ta kontakt med Sigrid Mogan i NLR (tlf 95230530, e-post sigrid.mogan@lr.no) for skjema og tilleggs etikett.

Det er søkt om søkt om off-label bruk for Movento mot bladlus og mellus i prydplanter i veksthus. Søknaden er foreløpig ikke behandlet hos Mattilsynet.

Dispensasjoner

Amistar (azoxystrobin). Reg.nr. 2008.57.11 og **Acrobat** (dimetomorf + mankozeb) Reg.nr. 2010.14 er på dispensasjon til forebyggende sprøyting mot rust i prydplanter i veksthus. Dispensasjonen gjelder fram til 31/12, 2014.

Det er påbudt å føre sprøytejournal. Den skal inneholde data om plantevernmiddel, dose, dato, skadegjører, kultur og hvor det er sprøytet.

Sjekk også www.plantevernguiden.no. Dette er en nettside som inneholder opplysninger om hvilke plantevernmidler som er godkjent i de ulike plantekulturene.

Tabell 1. Vekstregulerende middel godkjent til prydplanter i veksthus, pr. 22/4, 2014

Virksomt stoff	Handelsnavn	Reg.nr.	Kulturer/kommentarer
Diaminozid	Alar 85	2012.25, 2012.26 2012.27	Prydplanter
Paklobutrazol	Bonzi	2004.14	Prydplanter
Klormekvatklorid	Cycocel Extra	2004.36	Prydplanter.
Etefon	Cerone	2012.16.14	På off-label i Hyasinter og Narsisser i potte i veksthus.

Tabell 2, del 1. SKADEDYRMIDLER TIL PRYDPLANTER I VEKSTHUS, pr. 22/4, 2014.

Det er tatt med de skadegjørere som er nevnt under bruksområde prydplanter i veksthus. For noen midler kan det stå på etiketten at de virker på andre skadegjørere, men at bruken ikke er godkjent i prydplanter veksthus. Virkemåte: K = kontaktvirkende og S = systemisk.

Middel-gruppe	Virksomt stoff	Handelsnavn	Reg.nr.	Virke- måte	Blad- lus	Mel- Lus	Spinn- midd	Trips	Andre Skadedyr	Merknader
karbamater	pirimikarb	Pirimor	2011.19	S/K	X					Dårlig virkning på agurkbladlus og ferskenbladlus.
Fosfor-middel	dimetoat	Perfekthion 500 S	2003.100	S	X*				Ull-lus og skjoldlus	*=virker ikke på ferskenbladlus og enkelte stammer av agurkbladlus. Lov å bruke ut 2014.
Pyretroider og pyretriner	Deltametrin	Decis Mega EW50	2012.1.13	K	X	X		X	Bartrelus, skjoldlus, ulllus, sikader, sugere, teger, minerflue, sommerfugllarver og bladveps	Virker ikke på ferskenbladlus
	Alfacypermetrin	Fastac 50	2009.72	K	X*	X*		X	Bartrelus, skjoldlus, sikader, teger, minerflue, biller og, sommerfugllarver	*=Virker ikke på ferskenbladlus. *=Noen veksthusmellus bestander kan være resistente.
	Lambda-cyhalotrin	Karate 2,5 WG Karate Zeon Karate 5CS	2009.77 2009.78 2011.20	K	X*	X*	X	X	Sommerfuglarter og minerflue*.	Enkelte populasjoner av bomullsmellus, veksthusmellus, ferskenbladlus, amerikansk blomstertrips og Liriomyza-arter (minerflue) kan være resistente.
Neoniko-tinoid	Tiaklopid	Calypso 480 SC	2008.104	S	X	X			Bartrelus, skjoldlus, ull-lus, sikader, sommerfugllarver, planteveps, biller	
	Tiaklopid	Exemptor	2009.84	S	X<	X			Hærmygg, sommerfugl-arter og bladbille- og rotsnutebillelarve.	
	Imidaklopid	Confidor 70 WG	2012.20	S	X	X*		X*	Blodlus, skjoldlus, ulllus, biller, jordlopper, minermøll, sikader, suger.	*ikke effektiv mot bomullsmellus og amerikansk blomstertrips.

Tabell 2, del 2. SKADEDYRMIDLER TIL PRYDPLANTER I VEKSTHUS, pr. 22/4, 2014.

Det er tatt med de skadegjørere som er nevnt under bruksområde pryddplanter i veksthus. For noen midler kan det stå på etiketten at de virker på andre skadegjørere, men at bruken ikke er godkjent i pryddplanter veksthus. Virkemåte: K = kontaktvirkende og S = systemisk.

Middel-gruppe	Virksomt stoff	Handelsnavn	Reg.nr.	Virke-måte	Blad-lus	Mel-Lus	Spinn-midd	Trips	Andre Skadedyr	Merknader
spinosyrer	Spinosad	Conserve	2012.15	K				X*	Minerflue, sommerfugllarver	*virker også på amerikansk blomstertrips.
Aver-mectriner, milbe-mectriner	Milbemektin	Milbenknock	2012.7 2013.2 2013.3	K			X		minerflue	
	Abamectrin	Vertimec	2010.21.13	K		X*	X*	X	Minerflue, dvergmidd: skuddtoppmidd og cyclamen-midd.	Virker også på amerikansk blomstertrips og bomullsmellus.
Juvenil-hormon	Pyriproksyfen	Admiral 10EC	2012.6	K		X			Virker på bomullsmellus og veksthusmellus	.
Vekst-hemmere - midd	Klofentezin	Apollo 50 SC	2004.2.10	K			X		Fruktremidd	Lov ut 2014.
	Heksytiazosks	Nissorun	2003.126	K			X			Lov ut 2014.
ukjent	Bifenazat	Floramite	2009.68 2010.8 2010.1	K			X			
Nyttesopp	<i>Paecilomyces fumoserosus</i>	PreFeRal WG	2010.6	K		X				Biologisk middel.
-	Jern(III)fosfat	Sluux	2009.33 2010.18 2010.25 2010.27	K					Snegler	
-	Jern(III)fosfat	SmartBaymat Profersjonell	2008.73	K					Snegler	
-	Jernfosfat	Ferra Proff	2008.65	K					Snegler	
-	Svovel	Thiovit Jet	2007.30	K					Skuddtoppmidd	
?	Spirodiklofen	Envidor240SC	2011.5.15	K			X		Bladmidd og dvergmidd	

Tabell 3. SOPPMIDLER TIL PRYDPLANTER I VEKSTHUS, pr. 22/4, 2014

Det er tatt med de skadegjørere som er nevnt under bruksområde prydplanter i veksthus. For noen midler kan det stå på etiketten at de virker på andre skadegjørere, men at bruken ikke er godkjent i prydplanter veksthus. Virkemåte: K = kontaktvirkende og S = systemisk.

Svartskurv = *Rhizoctonia* og Rotsvartsopp = *Thievaliospis*.

Virksomt stoff	Handelsnavn	Reg.nr.	Virke- måte	Alge- sopp	Fusar- ium	Grå- skim- mel	Mel- dugg	Svart- skurv	Andre Sopper	Merknader
Fosetyl aluminium	Aliette 80 WG	2007.125.10	S	X*						*=Phytophthora, Pythium, Peronospora, Bremia, Plasmo-para og Pseudoperonospora)
Dimetomorf + mankozeb	Acrobat	2010.14	S+K						Pelargoniumrust På dispensasjon til forebyggende sprøyting mot pelargoniumrust	
Azoksystrobin	Amistar	2008.57.11	S							
Metalaksyl-M	Apron XL	2007.127	S	X						Godkjent til beising av blomsterløk og utvanning i prydplanter (ny dose: 4 -7 ml/100l vann).
Dithianon	Delan WG	2008.11	K?						Skurv, rust og bladflekk-sopper.	
Imazalil	Fungaflor 100 EC	2009.1	S				X			
Streptomyces griseoviridis	Mycostop	2008.103			X			X	Til frøbeising: Alternaria,	Biologisk preparat
Propamokarb	Previcur N	2007.128	S	X						
Metalaksyl	Ridomil Gold Granulat	2007.131	S	X						
Tolklofosmetyl	Rizolex 50FW	2010.20	K					X		Ny importør.
Iprodion	Rovral 75 WG	2007.123	K			X			Alternaria	
Cyprodinil + fludioxonil granulat	Switch 62,5 WG	2008.56	K			X				God virkning ved lave temperaturer.
Fenheksamid	Teldor	2007.130.14	K			X				
Svovel	Thiovit Jet	2007.30	K				X			
Penkonazol	Topas 100 EC	2008.9	S				X		Rust, stråleflekk og andre bladsopper	
Tiofanatmetyl	Topsin WG	2008.49	S		X	X		X	Rotsvartsopp, Verticillium, Phialophora, Cylandrocladium, m.fl.	

Tabell 4. SKADEDYRMIDLER TIL AGURK, TOMAT, PAPRIKA, SALAT og JORDBÆR I VEKSTHUS, pr. 22/4, 2014

Det er tatt med de skadegjørere som er nevnt under bruksområde grønnsaker i veksthus. For noen midler kan det stå på etiketten at de virker på andre skadegjørere, men at bruken ikke er godkjent i prydplanter veksthus.

Kulturer: A=agurk, T=tomat, P=paprika, S=salat og J=jordbær, B=bringebær, Bj Bjørnebær og So=solbær. Virkemåte: K = kontaktvirkende og S = systemisk.

Kultur og behandlingsfrist	Middel gruppe	Handelsnavn (aktivt stoff)	Reg.nr.	Virke- måte	Blad- lus	Mel- Lus	Spinn- midd	Trips	Andre Skadedyr	Merknader
A, T, P: 3 dager S: 7 dager	Tetronsyre- og tetramsyre-derivater	Movento (spirotetramat)	Ikke tildelt ennå		X	X		X		Kommer i salg våren 2014
A, T, P, J: 4 dager S: 10 d, B og Bj: før kartdanning	karbamater	Pirimor (pirimikarb)	2011.19	S/K	X					Dårlig virkning på agurkbladlus og ferskenbladlus. På off-label mot bladlus i bringebær og bjørnebær i veksthus.
A, T, P: 3 dager S:14 dager	Neoniko- tinoider	Confidor 70 WG (imidakloprid)	2012.20	S	X	X*		X*	Blodlus, skjoldlus, ullus, biller, jordlopper, mineremøll, sikader, suger.	*ikke effektiv mot bomullsmellus og amerikansk blomstertrips. Off-label mot bladlus i salat.
A, T, S, J: 3 dager	spinosyrer	Conserve (spinosad)	2012.15	K				X*	Minerflue, sommerfugllarver	*virker også på amerikansk blomstertrips. Jordbær: bare mot trips.
J: etter høsting	Aver- mectriner, milbe- mectriner	Milbenknock (Milbemektin)	2012.7 2013.2 2013.3	K					Jordbærmidd	
J: etter høsting		Vertimec (abamectrin)	2010.21.13	K					Jordbærmidd	
A, T: bare i oppal J: 6 uker	Vekst- hemmere - midd	Apollo 50 SC (klofentesin)	2004.2.10	K			X		frukttremidd	Bare lov i oppal og ikke etter planting i tomat og agurk. Lov ut 2014.
A, T: 3 dager J: 14 dager		Nissorun (heksytiazoks)	2003.126	K			X			Lov ut 2014.
A, T: 24 timer J, B og Bj: 3 dager	ukjent	Floramite (bifanazat)	2009.68 2010.8 2010.1	K			X			På off-label mot spinnmidd i bringebær og bjørnebær i veksthus.
A, T, J: 4 dager T: 24 timer	Nyttesopp oksydiaziner	PreFeRal WG Steward (indoksakarb)	2010.6 2010.7.10	K K		X			Sommerfugllarver	Biologisk middel. <i>P. fumoseroseus</i>
So: 14 dager, B: før/etter høsting.	-	Thiovit Jet (svovel)	2007.30	K					mid	
J: før blomstring	?	Envidor240SC (Spirodiklofen)	2011.5.14	K					bladmidd	

Sneglepreparatene SluXX, Ferra Proff og SmartBaymat Proffersjonell som inneholder jern(III)fosfat er også godkjent i grønnsaker i veksthus.

Tabell 5. SOPPMIDLER TIL AGURK, TOMAT, PAPRIKA, SALAT OG JORDBÆR I VEKSTHUS, pr. 22/4, 2014

Det er tatt med de skadegjørere som er nevnt under bruksområde grønnsaker i veksthus. For noen midler kan det stå på etiketten at de virker på andre skadegjørere, men at bruken ikke er godkjent i prydplanter veksthus.

Kulturer: A=agurk, T=tomat, P=paprika, S=salat og J=jordbær, B=bringebær, Bj Bjørnebær og So=solbær. Virkemåte: K = kontaktvirkende og S = systemisk.

Kultur og behandlingsfrist	Virksomt stoff	Handelsnavn	Reg.nr.	Virke- måte	Alge- sopp	Fusar- ium	Grå- skim- -mel	Mel- dugg	Andre Sopper	Merknader
S: 14 dager B, J:*	Fosetyl aluminium	Aliette 80 WG	2007.125.10	S					Salatblaskimmel (Bremia)	Jordbær og bringebær ved påvisning av rød rotråte. *J: Behandlingsfrist: før blomstring eller etter høsting.
J: 7 dager B: etter høsting	Azoksystrobin	Amistar	2008.57.11	S	x		x	x	jordbærøyeflekk	
A, og T: 3 dager	Imazalil	Fungaflor 100 EC	2009.1	S				X		Paprika er fjernet fra bruksområdet.
A, T: 4 dager	Streptomyces griseoviridis	Mycostop	2008.103		X	X			Svartskurv, <i>Phomopsis</i> . Til frøbeising: <i>Alternaria</i> ,	Biologisk preparat. * frøbeising i krydderurter og grønnsaker.
A, T: 3 dager S: 14 dager	Propamokarb- fosetyl	Previcur Energy	2010.26		X					
A: 21 dager T, P og S:30 dager	Propamokarb	Previcur N	2007.128	S	X					
T: 3 dager	mandipropamid	REVUS	2009.75	K	X					
A og T: 4 dager, S og J: 14 dager	Iprodion	Rovral 75 WG	2007.123	K			X			Paprika – kun lov i oppal.
T: 4 dager J: 14 dager	Fenheksamid	Teldor	2007.130.14	K			X			Bare i oppal av agurk og paprika.
J	svovel	Thiovit Jet	2007.30	K				X		

KRYDDERURTER

Mycostop er godkjent til frøbeising av krydderurter mot *Alternaria*, *Fusarium* og svartskurv (*Rhizoctonia*).

Pirimor. På ny etikett 2011.19 er Pirimor godkjent mot bladlus i krydderurter i veksthus. Behandlingsfrist er 10 dager.

Conserve er godkjent mot trips, sommerfugllarve og minerflue i krydderurter i veksthus. Behandlingsfrist er 3 dager.

Nyttesoppen **PreFeRal** (*Paecilomyces fumoserosus*) er godkjent mot kvitfly i krydderurter. Behandlingsfrist 4 dager.